

Colofon:

Tekst en samenstelling: ministeries van OCW, VenJ en VWS, DJI, Jeugdzorg Nederland, Taakgroep Onderwijs in gesloten instellingen en Gedragswerk.

Deze succesfactoren zijn vooral bedoeld voor managers en professionals in de justitiële jeugdinrichtingen en de Jeugdzorg^{Plus} en managers en leerkrachten in scholen verbonden aan deze instellingen.

12 Succesfactoren

voor een doorlopend
onderwijstraject in,
voor en na gesloten
verblijf

Focus op onderwijstraject

De - veelal beperkte - tijd in de gesloten instelling (Jeugdzorg^{Plus} of Justitiële Jeugdinstelling (JJI)) moet worden benut om jongeren een beter perspectief te bieden om verder op te groeien tot een verantwoordelijke volwassene.

Dat kan alleen met één doorlopende en integrale aanpak waar alle leefgebieden onderdeel van uitmaken. Continuïteit van de aanpak is essentieel voor deze jongeren. Onderwijs is hierbij ook een belangrijk leefgebied.

Welke succesfactoren zijn belangrijk bij het creëren van een doorlopend onderwijstraject voor jongeren in een gesloten instelling? In nauwe samenwerking tussen de ministeries van OCW, VenJ en VWS, DJI, Jeugdzorg Nederland, Taakgroep Onderwijs in gesloten instellingen en Gedragswerk zijn vanuit 5 thema's, 12 succesfactoren geformuleerd. Deze succesfactoren geven de handreiking 'Focus op Onderwijstraject' (zie ook www.jeugdzorgplus.nl) in een notendop weer.

De 12 succesfactoren zijn vooral bedoeld voor managers en professionals in de justitiële jeugdinstellingen en de Jeugdzorg^{Plus} en managers en leerkrachten in scholen verbonden aan deze instellingen.

12
Succesfactoren

Onderwijs en behandeling integraal aangepakt

Succesfactor 1

Gedeelde visie van school en behandelinstelling

- De school en de behandelinstelling werken beide vanuit dezelfde visie, die bestuurlijk is vastgelegd.
- De visie is gericht op het bieden van perspectief aan de jongere, ziet het verblijf in de gesloten instelling als onderdeel van een traject en ziet onderwijs als een breekijzer om zin en vertrouwen in de toekomst te hervinden.
- De medewerkers kennen deze visie en zien het als leidraad voor de werkwijze van de school en de behandelinstelling en voor hun handelen.

Succesfactor 2

Ga uit van cruciale bouwstenen voor een succesvolle aanpak

- Steek je licht op bij organisaties die hier al ervaring mee hebben opgedaan.
- Benut op creatieve wijze de verschillende competenties en vaardigheden van onderwijzend personeel en behandelaars om een gezamenlijk dag- en jaarprogramma te organiseren.
- Betrek jeugdigen en hun ouders bij de regie van het traject en kijk naar alle facetten van het toekomstperspectief.

Onderwijs en behandeling
integraal aangepakt

THEMA 1

12
Succesfactoren

Onderwijs en behandeling integraal aangepakt

Succesfactor 3

Besturen onderschrijven en sturen op de integrale aanpak
van behandeling en onderwijs

- De besturen zetten alle middelen in die nodig zijn om tot de integrale aanpak te komen.
- Stel een intern vrijgestelde of een externe projectleider aan om de zaken goed van de grond te krijgen.
- Er is alleen plaats in de instelling en op de school voor directie en medewerkers die de integrale benadering onderschrijven en (enthousiast) uitvoeren.

Succesfactor 4

Betrek de school van herkomst of de ontvangende school zoveel mogelijk bij het onderwijs

- Beschouw het als een doorlopend onderwijstraject waarbij nagegaan moet worden welke bijdrage de school tijdens geslotenheid kan leveren, en welke bijdrage vanuit de school van herkomst, cq. de school van terugkeer kan leveren aan het doorlopende traject.

Onderwijs tijdens
verblijf; een doorlopend
onderwijstraject

Onderwijs tijdens verblijf; een doorlopend onderwijstraject

Succesfactor 5

Ga bij elke jongere uit van het toekomstperspectief

- Ga bij de inrichting van het onderwijs tijdens verblijf steeds na, welke invulling van het onderwijs voor deze jongere het meeste bijdraagt aan zijn toekomstperspectief.
- Benut interne mogelijkheden voor stageplaatsen.
- Ga goed na of bepaalde leerlingen wellicht meer baat hebben bij een vervolgtraject bij een goede werkgever, waar mogelijk aangevuld met onderwijs in de beroepsbegeleidende leerweg.
- Betrek ouders en de jongeren zelf zoveel mogelijk bij het traject.

Succesfactor 6

Kies het moment van terugkeer strategisch

- Laat bij het gezamenlijk (behandelinrichting en onderwijs) bepalen van het moment van uitstroom goed meewegen hoe de terugkeer naar onderwijs zo soepel mogelijk kan verlopen.
- Zoek naar creatieve oplossingen.

Een weloverwogen terugkeer

Succesfactor 7

Beschouw nazorg in het onderwijs als onderdeel
van het traject

- Zorg voor een goede overdracht terug naar het onderwijs, en bied ondersteuning aan het onderwijs na terugkeer aan.

Succesfactor 8

Afspraken met samenwerkingsverbanden passend onderwijs vo

- Benut de nieuwe mogelijkheden van passend onderwijs in het voortgezet onderwijs. Leg in het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband vast hoe je tot een doorlopend onderwijstraject voor deze jongeren wil komen. Start met het samenwerkingsverband waarmee je het meest te maken hebt.
- Maak afspraken over de betrokkenheid bij het onderwijs tijdens verblijf door de school waar de jongere vandaan komt of waar hij naar toe gaat, en over een soepele terugkeer na verblijf. Onderhoud goede relaties en korte lijnen met de direct betrokkenen.

Samenwerking
extern

THEMA 4

12
Succesfactoren

A photograph of two young boys smiling. The boy on the left is in the foreground, looking directly at the camera with a slight smile. The boy on the right is slightly behind him, also smiling broadly. The background is softly blurred.

Samenwerking extern

Succesfactor 9

Afspraken met het beroepsonderwijs/ROC's

- Laat het curriculum van het mbo leidend zijn voor het traject, en bepaal van daaruit de inhoud van het onderwijs in de gesloten instelling. Creëer mogelijkheden voor diplomering.
- Zorg dat er één contactpersoon is vanuit de gesloten instelling en één vanuit het ROC die elkaar gemakkelijk weten te vinden. Leg afspraken vast in een bestuurlijk convenant tussen ROC en onderwijs in de gesloten instelling.

Succesfactor 10

Basis informatieset voor overdracht

- Maak bekend wat de (door de Taakgroep Onderwijs in gesloten jeugdinrichtingen ontwikkelde) informatieset is die de scholen in gesloten instellingen nodig hebben en leg dit vast in de afspraken.
- Benut waar nodig het toezicht hierop door de Inspectie van het Onderwijs.
- Specifiek voor JJI's: betrek de school van herkomst en de ontvangende school bij de afspraken in het netwerk- en trajectberaad. Laat het samenwerkingsverband deelnemen aan het trajectberaad.

A photograph of two young boys smiling. The boy on the left is in the foreground, looking directly at the camera with a slight smile. The boy on the right is slightly behind him, also smiling broadly. The background is softly blurred.

Samenwerking extern

Succesfactor 11

Committer de jeugdbescherming en jeugdreclassering

- Committeer op bestuurlijk niveau de jeugdbescherming en jeugdreclassering aan de geïntegreerde aanpak van behandeling en onderwijs als een traject, en neem dit op casusniveau als uitgangpunt in het overleg met Bureau Jeugdzorg.

Succesfactor 12

Meld je successen en meld vraagstukken die je zelf niet kunt oplossen

- Meld goede ervaringen en tips aan Jeugdzorg Nederland, DJI of de Taakgroep Onderwijs in gesloten jeugdinrichtingen voor een update van de handreiking.
- Meld het ook als knelpunten een goed resultaat in de weg staan.

Ontwikkel
handreiking verder